

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a Mgr. Miroslavy Kašpírkové v právní věci žalobce: **Nejvyšší státní zástupce**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, proti žalované: **Ředitelka Dětského domova Nepomuk**, se sídlem U Daliborky 278, Nepomuk, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **nezl. M.K.**, nar..., zastoupené kolizním opatrovníkem Městským úřadem Stod - OSPOD, se sídlem nám. ČSA 294, Stod, v řízení o žalobě proti **rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2012, č. j. 134/2011/39 - 107/2012,**

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2012, č. j. 134/2011/39 - 107/2012, se z r u š u j e a věc se v r a c í žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou ve veřejném zájmu domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, kterým byla nezletilému dítěti (osobě zúčastněné na řízení) uložena povinnost hradit příspěvek na péči v zařízení dle § 27 odst. 1 a 2 a § 29 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon č. 109/2002 Sb.“).

I. Obsah žaloby

Žalobce v podané žalobě nejprve poukazuje na procesní pochybení žalované, která nezletilému M.K., jakožto účastníku předmětného řízení, jemuž byla uložena povinnost hradit příspěvek na péči v plné výši, nebylo vydané správní rozhodnutí vůbec doručeno. V této souvislosti žalobce poukazuje na skutečnost, že nezletilý M.K. z důvodu nedostatku věku zjevně neměl plnou procesní způsobilost, a proto bylo třeba ustanovit mu v řízení opatrovníka, což však správní orgán neučinil. Z předloženého spisového materiálu dále není patrné, že by vyjma oznámení o zahájení správního řízení M.K. (matce nezletilého), obstarání zprávy České správy sociálního zabezpečení o existenci sirotčího důchodu a vyhotovení konečného rozhodnutí (včetně jeho doručení matce nezletilého) byl ve věci učiněn jakýkoli další úkon.

Žalovaná napadeným rozhodnutím ve výroku I. rozhodla tak, že matce nezletilého se povinnost hradit příspěvek na úhradu péče nestanoví. Tímto výrokem se následně v odůvodnění rozhodnutí vůbec nezabývá, a proto nelze usoudit, jaké úvahy správní orgán vedly k vydání právě tohoto rozhodnutí. Ve výroku II. pak žalovaná určila, že příspěvek na úhradu péče za nezletilého M.K. bude hrazen z pravidelného příjmu dítěte (sirotčího důchodu po otci) v plné výši. Výrok II. žalovaná odůvodnila tím, že nezletilý byl do školského zařízení umístěn na základě rozhodnutí soudu, dále že dovršil věk 15 let a závěrem zmiňuje princip výpočtu výše příspěvku. Ani v případě tohoto výroku tedy odůvodnění napadeného rozhodnutí neobsahuje právně relevantní důvody a povinné náležitosti dle § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Druhý výrok postrádá přesnost, jednoznačnost a určitost, když neuvádí ani výši požadované finanční částky, ani dostatečně přesně nespecifikuje povinnou osobu. Rozhodnutí je tak zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pro kterou soud napadené rozhodnutí bez jednání rozsudkem zruší. Žalobce v této souvislosti odkazuje také na relevantní judikaturu Ústavního soudu (nález ze dne 3. 11. 2003, sp. zn. IV. ÚS 772/02) a správních soudů (rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 11. 2001, sp. zn. 30 Ca 394/99, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2008, č. j. 2 As 20/2008 - 73).

Pokud se jedná o již výše zmiňovanou otázku nedostatku plné procesní způsobilosti nezletilého M.K. jakožto účastníka předmětného řízení, žalobce uvedl, že ze správního spisu nevyplývá a nelze z něj zjistit, že by nezletilý byl v průběhu řízení řádným způsobem zastoupen. S ohledem na dikci ustanovení § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. přitom je nutno dovodit, že k úhradě příspěvku na péči je povinna primárně matka nezletilého, přičemž sám nezletilý se má rovněž na úhradě podílet. Je tedy zřejmé, že v takovém případě se zájmy rodiče a dítěte mohou dostat do kolize. Žalobce cituje ustanovení § 37 odst. 1 a 2 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rodině“), dle kterého žádný z rodičů nemůže zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů. Nemůže-li dítě zastoupit žádný z rodičů, ustanoví soud dítěti opatrovníka, který bude dítě v řízení nebo při určitém právním úkonu zastupovat. Nezletilý tedy měl být v daném případě zastoupen

opatrovníkem, jehož zájmy nejsou v rozporu se zájmy nezletilého. Toliko tak totiž bylo možno účinně zajistit, aby zájmy nezletilého byly řádně hájeny a aby došlo k naplnění institutu zastoupení. Správní orgán proto pochybil, pokud nezletilému neustanovil v řízení kolizního opatrovníka a ponechal dítě v řízení zcela nezastoupené, přičemž i tato vada je ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. důvodem ke zrušení rozhodnutí žalovaného rozsudkem bez jednání.

Žalobce dále upozornil, že podle § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. (ve znění účinném ke dni rozhodnutí) jsou rodiče povinni hradit příspěvek na úhradu péče poskytované dětem a nezaopatřeným osobám v zařízeních. V případě, že dítě nebo nezaopatřená osoba má vlastní pravidelné příjmy, podílí se na hrazení příspěvku v rozsahu stanoveném ve znění § 29 uvedeného zákona. Z citovaného ustanovení žalobce dovozuje zásadu, že jsou to rodiče, kdo jsou primárně povinni hradit příspěvek, přičemž pokud má dítě vlastní pravidelný příjem, podílí se na jeho hrazení. Pokud by rodiče tuto prioritní povinnost hradit příspěvek neměli, pak by nemělo žádný smysl ani slovní vyjádření, že se dítě na hrazení příspěvku „*podílí*“. Až teprve v souvislosti s pojmem „*podílí se*“ odkazuje § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. na ustanovení § 29 téhož zákona. Ustanovení § 29 zákona pak upravuje rozsah podílu dítěte na hrazení příspěvku rodičem, to však neznamená, že by rodič příspěvek nehradil (s výjimkou zakotvenou v § 28 zákona). Správní orgán tak měl při interpretaci právního předpisu postupovat chronologicky a až vylučovací metodou měl dospět od § 27 zákona přes § 28 k § 29 zákona č. 109/2002 Sb., kdy měl nejprve ověřit majetkovou situaci zbylého rodiče, a až teprve tehdy, pokud by bylo zřejmé, že rodiče splňují podmínku § 28 zákona č. 109/2002 Sb., by teoreticky bylo přípustné stanovit dítěti s vlastním příjmem povinnost platit příspěvek na úhradu péče v plném možném rozsahu.

Podíl dítěte na příspěvku tak nelze stanovit bez určení výše plnění rodiče, a tedy bez zjištění skutkového stavu o výši jeho příjmů. Z obsahu správního spisu ani z textu vydaného správního rozhodnutí však nevyplývá, že by se žalovaná během řízení pokusila zjistit majetkové a finanční poměry matky nezletilého, nadto ani není patrné, že by matka nezletilého postupovala vůči školskému zařízení v souladu s § 28 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. Správní orgán tak ve vztahu k matce nezletilého rozhodl o nestanovení povinnosti platby, aniž by v tomto ohledu provedl jakékoli dokazování.

Žalovaná pak neprovedla ani kvalitní důkaz vztahující se k sirotčímu důchodu nezletilého dítěte, když jediná listina založená ve správním spisu, dostatečně nekonkretizuje osobu, již se údaj o sirotčím důchodu týká. V řízení tak nebylo jednoznačně prokázáno, že by nezletilý M.K. vůbec disponoval vlastním příjmem. V souvislosti s tím pak žalobce opětovně upozornil, že žalovaná v řízení ani nezjišťovala názor nezletilého ve věci, když mu neposkytla možnost, aby byl v řízení vyslyšen buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce či příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Skutkový stav, který vzala žalovaná za základ svého rozhodnutí, tak nemá oporu ve spisech a vyžaduje zásadní doplnění. Jde tedy o další nedostatek, pro který soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem, a to dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Jestliže ve správním řízení nebyla učiněna žádná relevantní skutková zjištění, nemohlo být ve věci vydáno přezkoumatelné rozhodnutí. Ze všech výše uvedených důvodů proto

žalobce navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Závažný veřejný zájem na podání žaloby je dle názoru žalobce dán skutečností, že jak bylo orgány státního zastupitelství zjištěno, jde o systémovou chybu ve způsobu vedení řízení a rozhodování jednoho z řady dalších (totožně rozhodujících) správních orgánů, a to ve větším počtu obdobných věcí. Dochází tak plošně k vydávání nezákonných rozhodnutí, jež ekonomicky poškozují nezletilé děti, což by mohlo ohrozit zabezpečení jejich harmonického vývoje do budoucna. Nepřehlédnutelný je také zájem na zachování jednotné rozhodovací praxe vztahující se k řešené problematice.

II. Vyjádření žalované k žalobě

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že si je vědoma, že stav popsáný v žalobě odpovídá skutečnosti. Při stanovení příspěvku na úhradu péče postupovala dle § 27 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. s odkazem na § 29 odst. 2 a 3 téhož zákona, přičemž vzhledem k tomu, že v době stanovení příspěvku na úhradu péče neměla k dispozici žádný právní výklad, domnívala se, že pokud má dítě dostatečně vysoký příjem, je nejprve nutné stanovit část jeho podílu na příspěvku z jeho příjmu, a pouze v případě, že by příjem dítěte byl nízký, hradili by příspěvek rodiče. V daném případě nebyl příjem matky zjišťován, neboť příjem nezletilého, kterým byl sirotčí důchod, byl dostatečný. Navíc žalovaná vzala v úvahu, že při nařízení ústavní výchovy soudy mají povinnost upravit rozsah vyživovací povinnosti rodičů. Výživné matce k nezletilému však stanoveno nebylo, a žalovaná se proto domnívala, že její příjem je nízký. Pokud se týká ustanovení opatrovníka, žalovaná měla za to, že v posuzovaném případě ke kolizi zájmů mezi matkou a dítětem nedocházelo.

Závěrem žalovaná poukázala na skutečnost, že dnem 1. 11. 2012 nabyl účinnosti zákon č. 333/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb. Touto novelou došlo ke změně ustanovení týkajících se příspěvku na úhradu péče v tom smyslu, že sirotčí důchod jednostranně osiřelého dítěte byl vyjmut z jiných příjmů. Ze sirotčího důchodu dítěte, které nemá jiný příjem, se tak na úhradu příspěvku použije nejvýše 10 %. Vzhledem k této novele již nemůže dojít k tomu, že by se žijící rodič na příspěvku na úhradu péče nepodílel, bude-li mít dostatečný příjem. Opatrovník je stanovován všem nezletilým dětem, pokud jsou účastníky správního řízení a mohlo by dojít ke kolizi zájmů mezi nimi a zákonnými zástupci. Tato změna se nově promítla i ve věci nezletilého M.K., u něhož bylo dne 20. 12. 2012 zahájeno správní řízení.

Žalovaná ponechává konečné rozhodnutí ve věci na krajském soudu, jehož rozhodnutí bude akceptovat.

III. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

Nezletilý M.K. (osoba zúčastněná na řízení), jemuž byl z podnětu zdejšího soudu v řízení ustanoven kolizní opatrovník, orgán sociálně-právní ochrany dětí, se k podané žalobě nevyjádřil.

IV. Skutkový základ projednávané věci

Podáním ze dne 16. 12. 2011, č. j. 134/2011/35 – 2128/2011, žalovaná zahájila správní řízení za účelem uložení povinnosti hradit příspěvek na úhradu péče poskytované nezletilému M.K., nar..., který byl do zařízení žalované umístěn na základě rozhodnutí Okresního soudu v Klatovech a který dne 12. 12. 2011 dovršil 15 let věku. Oznámení o zahájení správního řízení bylo doručeno matce nezletilého, paní M.K., dne 23. 12. 2011.

Správní spis dále obsahuje oznámení České správy sociálního zabezpečení adresované Dětskému domovu Nepomuk ze dne 6. 12. 2011, č. 675 628 1488, z něhož vyplývá, že adresátu je od lednové splátky 2012 upraven vyplácený důchod podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 286/2011 Sb. tak, že celkem náleží částka ve výši 6478 Kč měsíčně. Oznámení obsahuje informaci, že důchod náleží na dítě: „... nar. ...“. Obyčejnou tužkou je na oznámení vyznačen výpočet „ $6.478 - 1.540 = 4.938$ “ s poznámkou, že je „možno hradit v celé výši ze SD § 29 odst. 2 zák. č. 109/2002 Sb.“ [pozn. krajského soudu: zkratkou SD se rozumí sirotčí důchod]. Oznámení ČSSZ bylo zařízení žalované doručeno dne 9. 12. 2011 pod č. j. 2083/2011.

Rozhodnutím žalované ze dne 20. 1. 2012, č. j. 134/2011/39 – 107/2012, bylo výrokem I. rozhodnuto tak, že „Rodiči nezl. dítěte M.K., nar..., paní K.M. roz. C..., nar..., bytem..., se povinnost hradit příspěvek na úhradu péče n e s t a n o v í“. Výrokem II. tohoto rozhodnutí pak žalovaná rozhodla tak, že „Příspěvek na úhradu péče za nezl. M.K., nar..., bude hrazen z pravidelného příjmu dítěte – sirotčího důchodu po otci – v souladu s § 29 zák. č. 109/2002 Sb. Z pravidelného příjmu dítěte bude hrazen příspěvek na úhradu péče v plné výši od 12. 12. 2011“. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že jmenovaný nezletilý byl do zařízení žalované umístěn na základě rozsudku Okresního soudu v Klatovech, přičemž dne 12. 12. 2011 dovršil 15 let věku. Jde-li o dítě starší 15 let či nezaopatřenou osobu, činí podle § 27 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. výše příspěvku 1450 Kč [pozn. soudu: nad touto číslovkou je v rozhodnutí modře vyznačena oboustranná šipka patrně svědčící o přesmyčce, k níž došlo v číslovkách 4 a 5, tzn. správně má být patrně uvedena částka 1540 Kč]. V případě, že dítě nebo nezaopatřená osoba má vlastní pravidelné příjmy, podílí se podle § 29 zákona na hrazení příspěvku. Z příjmu dítěte se k úhradě příspěvku použije část příjmů převyšujících 50 % částky určené podle § 27 zákona, platné pro příslušnou věkovou kategorii, a to až do výše určené podle tohoto ustanovení. Žalovaná v této souvislosti uvedla, že Českou správou sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) je nezletilému vyplácen sirotčí důchod po otci, který je zasílán na účet zařízení žalované a který dosahuje takové výše, aby z něj mohl být hrazen příspěvek na úhradu péče v celé výši.

U vydaného správního rozhodnutí je připojena doručenka, na níž je jako adresát uvedena paní K.M., Jmenovaná si rozhodnutí převzala na poště dne 30. 1. 2012.

V. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla ve smyslu § 72 odst. 2 s. ř. s. podána včas, osobou k tomu oprávněnou dle § 66 odst. 2 s. ř. s. a jedná se o žalobu přípustnou. K přípustnosti žaloby dle § 68 písm. a) s. ř. s. vázané na vyčerpání řádných opravných prostředků krajský soud uvádí, že v případě podání žaloby ve veřejném zájmu dle § 66 odst. 2 s. ř. s., jak k tomu došlo v nyní posuzovaném případě, nejvyšší státní zástupce nemusí vyčerpat všechny procesní prostředky k tomu, aby tato žaloba mohla být podána. Žaloba je tedy přípustná, i když směřuje proti prvostupňovému rozhodnutí, proti němuž nebylo podáno odvolání (srovnej např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 4. 2008, č. j. 29 Ca 60/2006 - 44, publikovaný pod č. 1625/2008 Sb. NSS).

Vzhledem k tomu, že žalobce v podané žalobě předně uplatnil námitku nepřezkoumatelnosti vydaného rozhodnutí žalované, musel se krajský soud nejprve vypořádat s otázkou, zda je napadené rozhodnutí žalované způsobilé soudního přezkumu. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) je totiž vadou natolik závažnou, pro kterou by muselo být rozhodnutí žalované dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona s. ř. s. zrušeno.

V této souvislosti je třeba připomenout, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Obecně lze za nesrozumitelné považovat takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jakým způsobem bylo rozhodnuto, jehož výrok je vnitřně rozporný nebo nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, dále takové rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem a kdo byl rozhodnutím zavázán, apod. V případě nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů pak soud posuzuje, zda se žalovaný v rozhodnutí vypořádal se všemi žalobcem uplatněnými okolnostmi a zda srozumitelným způsobem uvedl, jaké skutečnosti vzal při svém rozhodování za prokázané a kterým naopak nepřisvědčil, jakými úvahami byl ve svém rozhodování veden, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a které důvody jej vedly k vyslovení závěrů obsažených ve výsledném rozhodnutí.

Vychází-li krajský soud z výše uvedených závěrů, jakož i ze základních zásad vztahujících se k obsahovým náležitostem odůvodnění rozhodnutí, pak je zřejmé, že žalobou napadené rozhodnutí tyto základní náležitosti postrádá, a tedy je skutečně vadou nepřezkoumatelnosti zatíženo. V dané věci odůvodnění žalobou napadeného správního rozhodnutí neumožňuje řádný přezkum tohoto rozhodnutí, ani ověření skutečnosti, zda na straně žalované nedošlo ke svévolnému rozhodování. Z rozhodnutí žalované nejsou patrné žádné závěry, které by ve věci zaujala, naopak je zřejmé, že žalovaná v řízení žádné konkrétní skutečnosti nezjišťovala a v důsledku toho nejsou z odůvodnění vydaného rozhodnutí patrné ani úvahy, kterými se při jejich hodnocení řídila.

Žalovaná v posuzované věci zahájila správní řízení za účelem stanovení povinnosti hradit příspěvek na úhradu péče poskytované nezletilému M.K. v zařízení žalované, přičemž napadeným rozhodnutím v prvním výroku rozhodla tak, že se matce nezletilého povinnost hradit příspěvek na úhradu péče nestanoví. Odůvodnění rozhodnutí se však již uvedeným výrokem nijak blíže nezabývá, a proto nelze usoudit, jaké úvahy žalovanou právě k tomuto rozhodnutí vedly. Z obsahu správního spisu ani textu napadeného rozhodnutí není zřejmé, že by se žalovaná s ohledem na znění § 27 a § 28 zákona č. 109/2002 Sb. během řízení pokusila zjistit finanční poměry matky nezletilého, nadto není patrné, že by matka vůči zařízení

žalované postupovala v souladu s § 28 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., když k jejímu příjmu není ve spisu žádný doklad. Správní orgán tak výrokem I. rozhodl o nestanovení povinnosti platby příspěvku matce nezletilého, aniž by k tomuto výroku provedl v řízení jakékoli dokazování a aniž by tento výrok měl jakoukoli oporu ve spisovém materiálu.

Stejně tak druhý výrok rozhodnutí nenaplnuje požadavky § 68 odst. 2, věty první a druhé před středníkem, správního řádu, dle kterého se ve výrokové části rozhodnutí uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle kterých bylo rozhodováno, a označení účastníků. S ohledem na citovanou právní úpravu tak krajský soud souhlasí se žalobcem, že výrok II. postrádá přesnost, jednoznačnost a určitost, když ani neuvádí výši požadované finanční částky a v zásadě ani náležitě nespecifikuje osobu povinnou k její úhradě.

Z okolností daného případu je sice možno dovodit, že záměrem správního orgánu bylo uložit povinnost k úhradě příspěvku na úhradu péče v zařízení žalovaného nezletilému M.K., narozenému.... Ani ve vztahu k výroku II. však v řízení neproběhlo kvalitní dokazování, zejména pokud jde o sirotčí důchod nezletilého M.K. Ve spisu je v tomto ohledu založena toliko jediná listina, a to oznámení ČSSZ, která dostatečně nekonkretizuje osobu, které se údaj o sirotčím důchodu týká. Je tedy možno souhlasit s argumentací žalobce, že v řízení nebylo dostatečně prokázáno, že nezletilý M.K. vůbec vlastním příjmem disponuje. Stejně tak odůvodnění druhého výroku, v němž žalovaná uvádí, že nezletilý byl do školského zařízení umístěn na základě rozhodnutí soudu, že dovršil věk 15 let, a závěrem zmiňuje princip výpočtu výše příspěvku, nelze z výše uvedených důvodů podkládat za dostatečné.

Je tak možno konstatovat, že žalovaná vedle povinnosti náležitě odůvodnit své rozhodnutí zcela rezignovala také na povinnost provádět v řízení dokazování ve smyslu § 51 a násl. správního řádu, kdy v předloženém správním spisu není evidován žádný relevantní podklad pro rozhodnutí, jak jej má na mysli § 50 tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení mohou být podklady pro vydání rozhodnutí zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Pokud tedy ve správním řízení nebyla učiněna relevantní skutková zjištění, nemohlo být ve věci vydáno ani přezkoumatelné rozhodnutí.

Lze proto v souladu se závěry žalobce uzavřít, že žalovaná postupovala v rozporu se zásadou materiální pravdy, zakotvenou v § 3 správního řádu, která ukládá povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Rozhodnutí a jemu předcházející řízení je proto zatíženo také vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spočívající v tom, že správní spis neobsahuje dostatek důvodů skýtajících oporu vydanému správnímu rozhodnutí a skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu a vyžaduje zásadní doplnění.

Pokud jde o žalobcem vznášené námitky týkající se procesního pochybení žalované ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., i tyto krajský soud shledal důvodnými.

S ohledem na dikci ustanovení § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. je zřejmé, že k úhradě příspěvku na úhradu péče jsou povinni primárně rodiče nezletilého, přičemž samo nezletilé dítě se má na úhradě rovněž podílet. Je tedy možno dovodit, že v takovém případě se zájmy rodiče a dítěte mohou dostat do kolize. Podle § 37 odst. 1 zákona o rodině přitom platí, že žádný z rodičů nemůže zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů. Nemůže-li dítě zastoupit žádný z rodičů, ustanoví soud dítěti opatrovníka, který bude dítě v řízení nebo při určitém právním úkonu zastupovat.

V posuzované věci však z obsahu předloženého správního spisu vyplynulo (a žalovaná tuto skutečnost nepopírá), že žalovaná v řízení jednala s nezletilou osobou, aniž by tato byla v řízení řádně zastoupena. Žalovaná sice oznámení o zahájení řízení i vydané správní rozhodnutí doručovala matce nezletilého jakožto jeho zákonné zástupkyni, učinila tak ovšem v situaci, kdy zájmy nezletilého a jeho matky byly zjevně v kolizi, a matka nezletilého tak v řízení nemohla jako zástupkyně nezletilého vystupovat. Je-li předmětem řízení výše příspěvku na úhradu péče poskytované dětem v zařízení, přičemž tento příspěvek jsou povinni hradit rodiče a v určitém případě se na jeho úhradě podílí také nezletilé děti, je zřejmé, že zájmy dítěte a rodiče zde mohou být rozporné. Na uvedenou situaci pamatuje také správní řád, který v ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) zákona stanoví, že správní orgán ustanoví opatrovníka a) účastníkovi uvedenému v odstavci 1, pokud nemá zákonného zástupce nebo nemůže-li ho zákonný zástupce zastupovat a nemá-li opatrovníka podle zvláštního zákona. Právní řád tak neumožňuje, aby osoba byla zastoupena někým, kdo by nemusel řádně hájit její zájmy, např. proto, že zájmy zástupce jsou nebo mohou být se zájmy zastoupeného rozporné. V daném případě tedy měl být nezletilý zastoupen opatrovníkem, jehož zájmy nejsou v rozporu se zájmy nezletilého. Pouze tak je totiž možno účinně naplnit smysl institutu zastoupení a zajistit, aby v řízení byla práva nezletilého a jeho zájmy řádně hájeny. V důsledku výše uvedeného pak žalovaná v řízení ani nezjistila názor nezletilého dítěte na věc samu, když dítěti vůbec neposkytla možnost, aby bylo slyšeno buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce či příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Dle krajského soudu tak v daném případě je možno hovořit o absenci řádného procesu vedeného žalovanou v souladu se správním řádem, neboť kromě zahájení řízení a vydání rozhodnutí nebyly v řízení činy žádné jiné úkony. S ohledem na množství procesních pochybení přitom není na místě, aby se soud v této fázi zabýval tím, zda žalovaná stanovila příspěvek v souladu se zákonem či nikoli. K tomuto posouzení bude možno přistoupit až poté, kdy žalovaná provede řízení s řádně zastoupeným nezletilým účastníkem, svůj závěr opře o provedené dokazování a odpovídající podklady, které učiní součástí správního spisu, a výrok rozhodnutí náležitě, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodní. Teprve tehdy bude moci krajský soud přezkoumat, zda výše příspěvku byla stanovena v souladu se zákonem. Za daného stavu, kdy řízení neproběhlo v souladu se zákonem, totiž nelze vyloučit, že poté, co řízení proběhne znovu a řádně, již bude jeho výsledek odlišný.

VI. Závěr a náklady řízení

Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil. V daném případě byly naplněny podmínky pro rozhodnutí soudu bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Vedle tohoto důvodu byly v uvedené věci naplněny také podmínky uvedené v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro které rozhodnutí muselo být taktéž zrušeno, neboť skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu; a současně byly naplněny i podmínky § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., kdy v řízení došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, jelikož nezletilé dítě nebylo v řízení řádně zastoupeno.

Ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s. krajský soud dále vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, v němž je žalovaná vázána právním názorem vysloveným krajským soudem ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Krajský soud však nezjistil, že by žalobci v řízení vznikly náklady převyšující jeho jinak běžnou úřední činnost, a proto žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaný ve věci úspěšný nebyl, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší.

Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady řízení vznikly (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. července 2013

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kovandová